

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

14. Cur tantus numerus reprobatorum prae prædestinatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

lensus frequenter profundus Doctor tetigit, ut in libris ad Bonifacium, cum ex Apostolo docuisset, Deum ex eadem massa posse vas aliud facere in honoré, aliud in contumeliam, Deinde, inquit, secutus tam magnum abditumque secretum quantum aperendum esse hominibus iudicavit, aperuit dicens: Si autem volens Deus ostendere iram, & demonstrare potentiam suam &c. ut notas faceret divitias glorie &c. hoc est, gratia Dei non solum adiutorium, sed etiam documentum, Adiutorium in vasis misericordie in vasis autem ira documentum. In eis non ostendi iram & demonstrat potentiam suam, quia tam potens est bonitas eius ut bene utatur etiam malis: & in eis notas facit divitias glorie sue in vasa misericordie; quoniam quod ab ira vasis exigit iustitia punientis, hoc vasis misericordie dimittit gratia liberantis; nec beneficium quod quibusdam gratis tribuitur appareret, nisi Deus alijs ex eadem massa pariter reus iusto supplicio condemnatus, quid utriusque deberetur ostenderet. Et in libri primi questione secunda ad Simplicianum, eadem omnino Apostoli verba explicans: Hac demonstratio potentia Dei, & annuncia-

no eius in universa terra prodest eis ut timeant, ut vias suas corrigant quibus vocatio talis congruit. Et inferius ad illa consequenter verba, quibus divitias glorie dicitur ostendere per vasa iram in vasa misericordie: Quid enim prodest vasis per factus in perditionem quod ea patienter Deus sustinet, ut ordinanter disperdat utaturque illis ad instrumentum salutis aliorum, quorum miseretur? Sed illis utique prodest ad quorum salutem istis hic utitur. Et inferius: Quod ergo volens Deus ostendere iram attulit vasa irae valet ad utilem alijs prestandum timorem, & ut notas faceret divitias glorie sue in vasa misericordie qua preparavit in gloriam. Etenim obduratio illa impiorum utrumque demonstrat, & quid commendum sit, ut quisque pietate convertatur ad Deum, & quanta agenda sint gratia misericordie Dei qui in aliorum poena pro alijs donet ostendit. Si autem illa quam de alijs exigit non est iusta poena nihil donat alijs à quibus eam non exigit, quia vero illa iusta est, & nulla est iniquitas apud vindicantem Deum, quis sufficiat agere gratias ei qui hoc remittit, quod si vellet exigere nemo se recte diceret non debere.

Lib. 2. ad
Bonif. 4.7.

Ep. 1. q. 2.
ad Simplic.

Ibidem.

Ibidem.

C A P V T X I V.

Cur tantus numerus reprobatorum prædestinatis.

Q UOD si quis forsan quæret, cur ergo tantum hominum numerum ab isto liberationis beneficio repulerit, cum ex paucis abjectis eadem potuissent pro electis documenta gratitudinis, humilitatis, aliarumque virtutum trahi? Respondet Augustinus, & hoc ipsum ad magnam prædestinatorum utilitatem, à Deo de industria esse provisum, ut etiam ex ipsa reprobatorum copia necessaria quaedam documenta filij promissionis haurirent.

Primum quidem, ut sic ex rebus ipsis addisceret, quid humanum genus meruisset universum, ex quo tantam cernerent deperdi multitudinem. Vnde cum quidam stulti, non intelligentes divini consilij altitudinem, quo facit vas in honoré vel in contumeliam, quodcumque voluerit, existimarent Apostolum clamando, O homo tu quis es qui respondeas Deo? in responsione defecisse & inopia reddendæ rationis repressisse victoris audaciam, rectissime observat Augustinus, magnum habere pondus quod dictum est o homo tu quis es? In talibus enim questionibus ad suæ capacitatis considerationem revocat hominem, verbo quidem brevi, sed quod re ipsa magna est redditio rationis: Si enim non capit hæc, inquit, quis est qui respondeat Deo? Si autem non capit magis non inveniet, quid respondeat. Videt enim si capit eos qui liberantur ex universa generis humani damnatione sic oportuisse liberari ut ex pluribus non liberatis atque in damnatione iustissima detentis, ostenderetur quid meruisset universa confusio, & quo etiam istos debentem iudicium Dei diceret nisi eius inobedientia miseri-

cordia subveniret. Ecce sic etiam oportuit electos liberari, ut simul tanta esset multitudo in eorum comparatione pereuntium. Quod fuisse exquisitum divinæ voluntatis consilium etiam non obscure docet, in libris de Civitate Dei, dum tradit, propter peccati primi magnitudinem massam universam esse damnatam; atque ita dispersit à Deo genus humanum, ut in quibusdam demonstraret quid valeat misericors gratia, in ceteris quid iusta vindicta, neque enim utrumque demonstraretur in omnibus: quia si omnes remaneret in poenis iustæ damnationis in nullo appareret misericors gratia redemptis: utrum si omnes à tenebris transferentur in lucem in nullo appareret severitas ultionis. In qua propterea multo plures quam in illa sunt, ut sic ostendatur quid omnibus deberetur, quod si omnibus redderetur iustitiam vindicantis iuste nemo reprehenderet. Et in libris contra Iulianum: Quis non videat plures esse in genere humano, in quos non abundavit gratia ut ex pluribus ostenderetur quid universa massa iusto iudicio deberetur, nisi ubi vellet spiritus spiraret & Deus quos dignaretur vocaret, & quem vellet religiosum faceret.

Alterum documentum addit alibi Augustinus, ut videlicet ex tanta reprobatorum copia demonstraretur, nihil omnino in conspectu Dei esse multitudinem quantamcumque prævaricantium, ex quo contemptu derelinquentium Deum accidit, ut prævaricatores Angelos universos iustissimam severitate damnaverit. Tam multos autem creando, inquit, nasci voluit quos ad suam gratiam non pertinere præsciis

Rom. 9.

In Fratribus.
cap. 99.

Ibidem.

Lib. 21. de
Civitate. 1. 12.

Lib. 2. cont.
Eul. operi
imperf. fol.
289.

Epist. 157.
ad Orestium.

praescivit ut in multitudine incomparabili plures sint illi quos in sui regni gloriam filios promissionis praedestinatus est; ut etiam ipsa reprobatorum multitudine ostenderetur quam nullus momenti sit apud Deum iustum quantalibet numerositas iustissime damnatorum, atque ut hinc quoque intelligant qui ex ipsa damnatione redimuntur, hoc fuisse debitum messae

A illi universa quod tam magna pars eius redditum crederent, non solum in eis qui originali peccato multa addant mala voluntatis arbitrio verum etiam in tam multis parvulis qui tantummodo vinculo peccati originali obstricti sine gratia mediatorum ex hinc laque rapiuntur.

CAPVT XV.

Tertius fructus, exercitium, & profectus, probatio, & eminentia seu manifestatio electorum.

TERTIVS fructus generalis est, quem ex reprobis in praedestinos divina providentia reducere facit, ut eorum improbitate exerceantur in virtutibus ac de virtute in virtutem eundo proficiant. Marcessit enim sine exercitatione virtus ac semper debilis manet, quassata vero tempestatibus, profundiores firmioresque radices agit. Difficiliter autem exerceri possent multa virtutum genera, nisi reproborum impietate lacesseretur. Itaque Aug. in libris de genesi ad litteram, admirantibus, cur vel esse finerentur qui praesciuntur futuri mali scitissime respondet: Cum ergo etiam per iustos iusti, ac per impios peccati proficiunt, frustra dicitur, non crearet Deus quos praesciebat malos futuros, cur enim non crearet quos sciebat bonis profuturos, ut & utiles eorum bonis voluntariis exercendis admonendisque nascantur, & iuste pro sua mala voluntate puniantur? Et in quaestionibus super Exodum: Novit ergo Deus bene uti malis, in quibus tamen humanam naturam non ad malitiam creat, sed eos perferit patienter quo usque sui oportere non inaniter, sed utendo eis ad admonitionem vel exercitationem bonorum. Ecce in utroque loco admonitioni, quae ad docendum pertinet, & praecedenti capite latius pertractata est, exercitationem jungit. Ex qua regula Pharaonem ad utilitatem aliorum a Deo servatum esse commemorat. Et in illum Evangelij locum. Ne forte colligentes zizaniam eradicetis simul & triticum, similiter exhortationi, quae ad praebendum documentum spectat, exercitationes addit. Sic enim in quaestionibus super Matthaeum: Virum quia etiam boni cum adhuc infirmi sunt opus habent in quibusdam malorum permixtione: sive ut per eos exerceantur, sive ut eorum in comparatione magna illis exhortatio fiat ut nitantur ad melius, quibus sublati altitudo charitatis quasi evulsa marcescat quod est eradicari. Hinc illud generale sancti Praesulis pronuntiatum ex intimo divinae providentiae penu haustum: Ne putetis gratis esse malos in hoc mundo & nihil boni de illis agere Deum, omnis malus aut ideo vivit ut corrigatur, aut ideo vivit ut per illum bonis exerceatur.

A rentur, ut non aliter electos liberari oportuisse, sicut Augustinus dixit quam tanta reprobatorum rejecta multitudine, fructuum ubertate convicti, ultro etiam fortassis qui aliter sentiunt, faterentur. Sed quia res prolixa est, istque perceptis quae hactenus disseruimus, non ita multum necessaria, paucorum exemplorum & pessimorum hominum perfrictione contenti erimus. Quid enim Paganis, Haereticis, Schismaticis, Iudaicis, persecutoribus, inimicis pestilentius? Ex his tamen omnibus vide quanta in Ecclesiam electorum proficiatur utilitas. Vtitur, inquit, gentibus Paganis ad materiam operationis religioe, haereticis ad probationem doctrinae suae, schismaticis ad documentum stabilitatis suae, Iudaicis ad comparationem pulchritudinis suae. Et in libris de Civitate Dei, de profectu verorum Ecclesiae filiorum quos praedestinos ibidem vocat, in hunc modum loquitur: Inimici omnes Ecclesiae quolibet errore caecantur, vel malitia depraventur, si accipiant potestatem corporaliter affligendi exercere eius patientiam: si tantummodo male sentiendo adversantur, exercent eius sapientiam: ut autem etiam inimici diligantur, exercent eius benevolentiam aut etiam beneficentiam sive suavisibili doctrina, sive terribili disciplina. Et in Psalmo centesimo-sexto de istis haereticis foras ex Ecclesia prorumpentibus: Potuit illos pati intus semper, sed nos de illis non proficeremus. Cum autem separati sint & per quaestiones malignas inquietent nos, propositum est nobis ex illis & inquisitionis studium & timoris exemplum. Vnusquisque tremat cum alterum videt esse tanquam ex illius exitu dicatur illi quapropter qui se putat stare videat ne cadat. Profunt ergo quia exierunt Nam si intus essent & tam mali essent nihil de illis proficeret. Similia de exercitatione profectuque filiorum Dei per filios diaboli reprobos, ipsumque adeo diabolium jam damnatum, per universas sancti Doctoris lucubrationes sparsa sunt.

Qui & alium fructum indicat qui ex reprobis proficiatur, & Quartus generalis dici posset ut videlicet electi ex impugnatione reproborum probentur, & ex ipsa eorum oppositione magis emineant. Contrarium enim contrarij sui oppositione lucet luculentius. Unde illa verba citati Psalms: Ut excludantur hi qui probati sunt

lib. 11. de Genesi ad lit. cap. 6.

Gen. 32. super Exod.

Gen. 12. super Mat.

Psal. 54.

lib. 11. de vita relig. cap. 6.

lib. 18. de Ecclesia. Cap. 15.

1. Ps. 106.

In Ps. 106.

